

Konservantus atpažinti vis sunkiau

Konservantai stabdo kenksmingų bakterijų augimą ir padeda kosmetikai išlikti šviežiai, tačiau jie gali sukelti alergijas ir neigiamai paveikti odos florą. Jurgen Singer – Neovita HerbaCeuticals kosmetikos generalinis direktorius ir tyrimų instituto vadovas – pasakoja, kokiais atvejais jų naudojimas yra neišvengiamas, bei pateikia alternatyvių konservavimo metodų, kurie padeda išsaugoti kosmetikos šviežumą.

Kosmetikos produktai, neturintys nurodytos galiojimo datos, įstatymų nustatyta tvarka privalo galioti mažiau – 30 mėnesių arba ilgiau. Dauguma kosmetikos gaminių ne tik nelaikomi šaldytuve, bet ir neturi nurodytos galiojimo datos, todėl ši kosmetika turi būti apsaugota nuo ją gadinančių bakterijų, mielių ir grybelių.

Kuo produkto sudėtis natūralesnė, tuo „jaukiau“ jame jaučiasi bakterijos. Jos labai greitai daugintųsi produkte, jei jame nebūtų medžiagų, slopinančių tokį bakterijų augimą. Tik nedaugelio produktų formulė yra tokia, kuri leidžia produktui išsilaikyti be šių priedų – pavyzdžiui, savo sudėtyje vandens neturinti produktų formulė. Įstatymai šias medžiagas, stabdančias bakterijų augimą indelyje, vadina konservantais. Žodis „konservuoti“ kilęs iš lotynų kalbos žodžio „conservare“ ir reiškia „išsaugoti, išgelbėti“. Šis žodžio vertimas tiksliai parodo, kam kosmetikos produktuose reikalingi konservantai. Jų užduotis yra produktus

išgelbėti/išsaugoti nuo sugedimo dėl mikroorganizmų poveikio. Tokiu būdu į kremą patekusios bakterijos yra numarinamos arba bent jau sustabdomas jų augimas.

Įstatymų nuostatos

Bakterijų augimo negalima sustabdyti švelniomis priemonėmis, todėl Reglamento dėl kosmetikos gaminių 6 priede pateikiamas leistinių konservantų sąrašas. Juo tiksliai nustatoma, kokios rūšies produktuose kokius konservantus ir kokia didžiausia koncentracija galima naudoti. Tokiu būdu įstatymų leidėjai siekia sumažinti įjautrinimo pavojų, kurį kelia vartojama kosmetika. Deja, šios sąlygos taikomos tik sveikai odai. Jei odos apsauginis barjeras yra pažeistas, gali kilti alerginės reakcijos. Dėl šios priežasties ant pakuočių pateikiami įspėjimai dėl produkto sudėtyje esančių tam tikrų konservantų. Žinomiausi lestiniai konservantai yra parabenai fenoksietanolis

(Phenoxyethanol) bei formaldehidai (Formaldehyde). Įstatymai tiksliai reglamentuoja konservantų naudojimą. Vis dėlto norminiuose aktuose yra ir tam tikra „spraga“. Mat pagal apibrėžimą konservantai yra medžiagos, kurių pagrindinė funkcija yra slopinti mikroorganizmų augimą.

Legali spraga

Be leistinių konservantų, yra ir kitų medžiagų, kurias naudojant atitinkamais kiekiais galima sunaikinti bakterijas. „Spraga“ gamintojams atsiranda todėl, kad šios medžiagos turi ir kitą poveikį, kuris yra liaupsinamas. Pavyzdžiui, yra medžiagų, kurios, naudojamos nedidelėmis koncentracijomis, turi drėkinantį poveikį. Jei jų kiekis yra pakankamai didelis, jos naikina bakterijas arba stabdo jų augimą. Tokios medžiagos vadinamos „netiesioginiais konservantais“. Netiesioginių konservantų, kurie nurodomi produkto sudėties sąraše

(INCI), pavyzdžiai: Propylene Glycol, Butylene Glycol, Phenethyl Alcohol, Pentylene Glycol, Alcohol, Sorbitol ir kt. Kartu su natūralios kosmetikos mada bei trokšdami pripažinimo „be konservantų“, žaliavinių medžiagų gamintojai pradėjo varžytis ir vis greičiau rinkai pateikia naujų „netiesioginių konservantų“. Visos šios medžiagos nėra įtrauktos į Reglamento dėl kosmetikos gaminių priedą. Todėl produktai su šiomis medžiagomis gali būti vadinami „be konservantų“.

Deja, nėra svarbu, ar šios medžiagos įtrauktos į konservantų sąrašą, ar ne. Konservavimo medžiagų paskirtis yra slopinti bakterijų augimą produkte arba jas sunaikinti. Žinoma, šios medžiagos nesugeba atskirti, ar tai kenksmingos bakterijos pačiame produkte, ar odos bakterijos, sudarančios svarbią odos rūgštinės apsauginės dangos dalį. Bakterijos naikinamos ne tik indelyje, bet ir ant odos, kai užtepama kosmetikos produkto. Toks produkto poveikis nėra stipriai juntamas tik todėl, kad mūsų rūgštinė apsauginė danga yra labai atspari ir, jei oda yra sveika, danga atkuriamą per dvi valandas. Bet jei rūgštinė apsauga arba odos barjeras yra pažeisti, nepageidautinos odos reakcijos gali kilti ir dėl netiesioginių konservantų.

Dėl šios priežasties reikėtų labai atidžiai skaityti pastabas apie konservantus. Šiuo metu žiniasklaida labai dažnai mini parabenus kaip klasikinius konservantus. Kadangi daugelis vartotojų konservantus tapatina su parabenais, vis dažniau naudojamas užrašas „be parabenų“ ir todėl nemažai vartotojų susidaro nuomonę, kad perka produktą be konservantų. Iš tiesų parabenai tiesiog yra pakeičiami kitais leistiniais konservantais.

Pakuotė ir produkto galiojimas

Produkto šviežumui išsaugoti svarbi ne tik jo sudėtis, bet ir pakuotės rūšis. Produktai indeliuose su didele anga turi didesnių trūkumų lyginant su produktais tūbelėse ar induose su dozatoriumi, nes paviršius, kuris atidarius indelį kontaktuoja su

bakterijomis, yra labai didelis. Kiekvieną kartą pirštu palietus paviršius į produktą patenka naujas kiekis bakterijų. Tai reiškia, kad produktai indeliuose turi būti stipriau užkonservuojami nei produktai kitose pakuotėse.

Alternatyvūs metodai

Tokie alternatyvūs metodai, kuriems nereikia nei leidžiamų, nei netiesioginių konservantų, iš tiesų egzistuoja. Deja, jie yra brangūs, todėl kol kas naudojami labai retai. Šiais metodais galima garantuoti, kad nenaudojami jokie tiesioginiai ar netiesioginiai konservantai.

Alternatyva konservantams yra slėginė sterilizacija, kurią naudojant visi produktai išpilstomi į putų dozavimo indelius (aerolinius indus). Šios pakuotės nuolatos uždarytas vožtuvas garantuoja, kad bakterijos nepateks iš išorės. Indelio viduje išlieka sterilumas. Taip užtikrinama, kad naudojamas visiškai nekonservuotas produktas ir išvengiama odos reakcijų į konservantus. Taip pagamintus produktus galima ilgai išsaugoti šviežius, juos laikyti tiesiog vonios kambaryje.

Kita alternatyva yra steriliai gaminami ir išpilstomi produktai. Deja, tai labai brangus būdas ir tinka tik produktams bei pakuotėms, kurias atidarius produktas suvartojamas labai greitai. Šis būdas paprastai taikomas produktams, pilstomiems į stiklines ampules, t.y. vienkartinėmis dozėmis.

Išsiverčiant be konservantų galima gaminti ir produktus, kurių sudėtyje nėra vandens. Gaila, bet tokie vandens neturintys aliejai ir riebalai nepasiteisino, nes vartoti šiuos produktus nėra taip malonu kaip emulsijas, turinčias vandens.

Reikia labai atidžiai skaityti produktų „be konservantų“ etiketes. Šiuo metu naudojamų netiesioginių konservantų yra tiek daug, kad tik specialistai, remdamiesi INCI deklaracija, gali atpažinti netiesioginius konservantus. Bendra išvada yra tokia, kad produktai pakuotėse, kurias reikia atdaryti, yra užteršiami bakterijomis iš oro arba nuo vartotojo. Kad šios bakterijos negalėtų toliau daugintis, produkto sudėtyje turi būti tiesioginių ar netiesioginių konservantų (išskyrus nedaugelį atvejų), kurie gali sudirginti odą. ■

NEOVITA™

HerbaCeuticals

PROFESIONALI VOKIŠKA KOSMETIKA – PUTOS
SVEIKAI IR VEIKSMINGAI ODOS PRIEŽIŪRAI

Visiškai jokių konservantų

Priemonių gamyboje nenaudojami nei tiesioginiai nei netiesioginiai konservantai

Kosmetika - putos

Patentuota technologija ir putų konsistencija, absoliučiai kitokia ir unikali odos priežiūra.

Akivaizdus veiksmingumas

Vizualiai matomi ir juntami procedūrų rezultatai.

Mousse- Carrier- System

Unikali sistema didinanti produktų efektyvumą bei gerinanti veikliųjų medžiagų pasisavinimą.

Herba + Ceuticals

Tai augalinės kilmės ingredientų ir inovatyvių sistemų sinergija.

Salutogeninė filosofija

Kurios idėja:
„Sveika oda- sveikų priemonių pagalba“.

Alternatyvus
odos priežiūros būdas-
sveikai ir spindinčiai išvaizdai!

www.neovita.lt

Atstovybė Lietuvoje:

Ukmergės g. 283B, LT-06313 Vilnius,
tel.: 8 686 88864, info@neovita.lt